

20190424 Svar från Region Jämtland Härjedalen
HSN/345/2019

Meddelande från Styrelsen för Sveriges kommuner och Landsting (SKL) - Rekommendation till regionerna om etablering av en samverkansmodell för medicinteknik 2019-2020.
SKL's ärendenummer 19/00013

Region Jämtland Härjedalen har getts tillfälle att inkomma med yttrande angående Rekommendation till regionerna om etablering av en samverkansmodell för medicinteknik 2019-2020. Regionerna i Norra Sjukvårdsregionen har enats om att inkomma med likalydande svar.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 15 mars 2019 beslutat rekommendera regionerna

- **att** gemensamt etablera en samverkansmodell för medicinteknik som förbereds under 2019 och går i skarp drift fr.o.m. 2020. Verksamheten utvecklas successivt över tid därefter.
- **att** samverkansmodellens finansiering i sin helhet sker inom ramen för sjukvårdsregionerna, förutom vissa funktioner av gemensam karaktär. För dessa föreslås gemensam tilläggsfinansiering motsvarande 2,4 mkr 2019 (utökning om 1,4 mkr) och 3 mkr 2020 (tillsvidare) med årlig uppräknings enligt LPI. Regionerna samordnar själva eventuell nödvändig resursomfördelning inom respektive sjukvårdsregion som kan bli aktuell. (Givet en medicinteknisk marknad som omsätter ca 22 miljarder i Sverige och de möjligheter som ett mer samordnat agerande kan ge, såväl på jämlik vård, samutnyttjande av resurser och kunskap och direkta upphandlingsvinster, torde satsningen vara väl investerade medel.)
- **att** följande funktioner inrättas:
 - *Ett medicintekniskt råd.* Rådet verkar utifrån den etiska plattformen för att avge rekommendationer till regionerna men med uppdrag att beakta den medicintekniska marknadens särskilda förutsättningar. Bemanning sker främst via sjukvårdsregionerna men även representation från kommunerna föreslås. SKL stöttar med sekreterarfunktion/koordinator.
 - *En beredningsfunktion.* Funktionen koordinerar, bereder, kommunicerar och följer upp regiongemensamt agerande inom samverkansmodellen och är ett operativt stöd till det medicintekniska rådet. Bemanning sker via sjukvårdsregionerna och SKL. Initialt resurser motsvarande 0,5 bef per sjukvårdsregion, ökning bedöms behövas över tid.
 - *Ett upphandlingsprojekt* under 2019 med fokus på strategisk upphandlingssamverkan inom medicinteknikområdet och ordnat införande. Projektledning utgår förslagsvis från en region. Fr.o.m. 2020 inrättas en upphandlingskoordinator. Projektledare och upphandlingskoordinator ingår i beredningsfunktionen.
- **att** regionerna i sina interna processer och i sitt budgetarbete beaktar effekterna av samverkansmodellens genomförande, såväl avseende personella resurser som medel för att kunna följa gemensamma rekommendationer.
- **att** regionerna i samverkan uppdrar åt kunskapsstyrningssystemets programområden och arbetsgrupper samt de egna HTA-enheterna eller motsvarande resurser att aktivt medverka i samverkansmodellen med sin expertkunskap.

- **att** nätverket för regionernas kontaktpersoner i medicinteknik behålls under 2019–2020 och utvärdering sker därefter.
- **att** etableringsprojektet och den nationella arbetsgruppen för medicintekniks uppdrag avslutas fr.o.m. 2020, när samverkansmodellen träder i kraft.
- **att** den del av samverkansmodellen som är gemensamt finansierad faktureras av SKL i likhet med läkemedelsmodellen och samordnat med denna.
- **att** styrgruppen för läkemedels- och medicintekniksamverkan, NSG LM/MT, kontinuerligt följer arbetet och årligen åiterrapporterar till regionerna om hur arbetet utvecklas och om budgeten behöver justeras. Särskilt ska ev. författningsmässiga krav som kan komma att ställas på transparens, förutsägbarhet och rättssäkerhet beaktas.
- **att** modellen utvärderas av en extern aktör en första gång efter år 2021, till exempel via Myndigheten för Vård- och omsorgsanalys.

Förbundsstyrelsen beslutade även att rekommendera regionerna

- **att** ansluta sig till den föreslagna samverkansmodellen för medicinteknik, vilket innebär att aktivt medverka i den, att verka för att dess intentioner uppfylls och att fatta de beslut som behövs i enlighet med rekommendationen ovan.
- **att** respektive region uppmanas att senast 15 maj 2019 anmäla till Sveriges Kommuner och Landsting hur rekommendationen behandlas.

Region Jämtland Härjedalens synpunkter

Övergripande synpunkter

Region Jämtland Härjedalen stödjer det övergripande och långsiktiga målet att i en nationell samverkansmodell åstadkomma god, kostnadseffektiv och jämlik vård. Erfarenheterna från läkemedelsområdet av motsvarande samverkan är goda, och en nationell samverkansmodell kommer att bidra till att dämpa trenden med ökade kostnader för medicintekniska produkter. Förslaget kan ses som ett första insteg till process för att hantera ”ordnat införande”. Sannolikt är resursbehovet i förslaget underskattat, särskilt i de uppgifter som skall ske inom varje sjukvårdsregion. Samverkansmodellen måste därför långsiktigt vara självfinansierande genom att uppnå kostnadsminskningar som motiverar resursbehovet. Att förslaget är utformat att synkronisera med inrättandet av kunskapsstyrning är bra och helt nödvändigt.

Särskilda synpunkter

- ”**att** gemensamt etablera en samverkansmodell för medicinteknik som förbereds under 2019 och går i skarp drift fr.o.m. 2020. Verksamheten utvecklas successivt över tid därefter.”

Kommentarer: I förslaget till samverkansmodell betonas både komplexiteten på den medicintekniska marknaden och kopplat till de betydande upphandlings- och marknadsmässiga utmaningar som finns. Region Jämtland Härjedalen vill understryka vikten av att kontinuerligt utvärdera om samverkansmodellen skapar mervärde i förhållande till de resurser som avsätts, och att uppdraget begränsas till sådana produkter och områden där det finns särskilda ekonomiska utmaningar. Senare utökningar av uppdraget i samverkansmodellen till bredare områden bör endast ske efter utvärdering av vilket värde samverkansmodellen skapat och kan förväntas skapa vid utökning.

- **"att** samverksmodellens finansiering i sin helhet sker inom ramen för sjukvårdsregionerna, förutom vissa funktioner av gemensam karaktär. För dessa föreslås gemensam tilläggsfinansiering motsvarande 2,4 mkr 2019 (utökning om 1,4 mkr) och 3 mkr 2020 (tillsvidare) med årlig uppräknings enligt LPI. Regionerna samordnar själva eventuell nödvändig resursomfördelning inom respektive sjukvårdsregion som kan bli aktuell."

Kommentarer: Ett av målen med samverkansmodellen är en god och jämlik vård, vilket i sig kan vara kostnadsdrivande för enskilda regioner. Ett annat mål är att öka kostnadseffektiviteten, vilket förväntas vara kostnadsreducerande genom lägre inköpskostnader. Förutsättningen för Region Jämtland Härjedalen att kunna bidra i samverkansmodellen är att det finns en balans mellan båda dessa aspekter. Region Jämtland Härjedalen vill särskilt påpeka att stora nationella ambitionsnivåhöjningar inom det medicintekniska området svårligen kan hanteras inom ramen för nuvarande finansieringsmodell. Den gemensamma finansieringen innebär en uppstartskostnad under 2019 och 2020, och Region Jämtland Härjedalen anser att det är rimligt att starta arbetet utan ytterligare underlag avseende kostnad mot nytta. Region Jämtland Härjedalen föreslår dock att det från och med 2021 görs återkommande årliga utvärderingar av kostnad av samverkansmodellen mot den nytta som skapas, och att sådana underlag redovisas inför beslut om förändringar av den gemensamma finansieringen och budgeten.

- **"Ett medicintekniskt råd.** Rådet verkar utifrån den etiska plattformen för att avge rekommendationer till regionerna men med uppdrag att beakta den medicintekniska marknadens särskilda förutsättningar. Bemanning sker främst via sjukvårds-regionerna men även representation från kommunerna föreslås. SKL stöttar med sekreterarfunktion/koordinator."

Kommentarer: Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget med ett särskilt medicintekniskt råd skilt från NT-rådet. Även om det finns beröringspunkter mellan läkemedel och medicinteknik, anser Region Jämtland Härjedalen att de frågeställningar och utmaningar som rör medicinteknik är så skilda från läkemedel att de bör hanteras i separata råd.

- **"En beredningsfunktion.** Funktionen koordinerar, bereder, kommunicerar och följer upp regiongemensamt agerande inom samverkansmodellen och är ett operativt stöd till det medicintekniska rådet. Bemanning sker via sjukvårdsregionerna och SKL. Initialt resurser motsvarande 0,5 bef per sjukvårdsregion, ökning bedöms behövas över tid."

Kommentarer: Region Jämtland Härjedalen bedömer att en stark och samordnad beredningsfunktion med representanter från varje sjukvårdsregion är en absolut förutsättning och avgörande framgångsfaktor för samverkansmodellen. Region Jämtland Härjedalen anser att för att kunna skapa en stark och samordnad beredningsfunktion måste uppdraget till beredningsfunktionen kring vad som initialt ingår i samverkansmodellen vara både avgränsat och tydligt formulerat. Långsiktigt måste samverkansmodellen i sin helhet och de resurser som avsätts för beredningsfunktionen i synnerhet vara självfinansierande genom ökad kostnadseffektivitet om sjukvårdsregionerna skall kunna bidra.

- **"Ett upphandlingsprojekt** under 2019 med fokus på strategisk upphandlings-samverkan inom medicinteknikområdet och ordnat införande. Projektledning utgår förslagsvis från en region. Fr.o.m. 2020 inrättas en upphandlingskoordinator. Projektledare och upphandlingskoordinator ingår i beredningsfunktionen."

Kommentarer: Region Jämtland Härjedalen anser att det är nödvändigt att snabbt starta reella samverkansprojekt inom ramen för samverkansmodellen för att vinna erfarenheter och dra lärdomar som behövs för att utveckla samverkansmodellen. Ett gemensamt upphandlingsprojekt för patientnära produkter till stora kostnader med risk för ojämlig vård är ett sådant projekt, och Region Jämtland Härjedalen ser gärna att det till exempel görs inom området diabetes.

Ytterligare kommentar

I den information som har gått ut om samverkansmodell för medicinteknik beskrivs hjälpmedelsverksamheten som en av flera samarbetspartners. Att notera är att såväl hjälpmedelsverksamheten som syn- och hörselvården hanterar medicintekniska produkter och detta i en ökande omfattning. Det noteras att samordningen i landet är dålig när det gäller inköp av hjälpmedel. Volymerna och kostnaderna torde öka framöver då det nu tillkommer utrustning för självmonitorering i hemmet. Då det handlar om stora volymer inom hjälpmedelsverksamheten med höga krav på patientsäkerhet finns det mycket stora potentiella vinster med en samordning. Region Jämtland Härjedalen anser därför att det bör tydliggöras att hjälpmedelsverksamheten ska ingå i det sjukvårdsregionala och nationella samarbetet vad det gäller Samverkansmodell för medicinteknik.

Urban Tirén
Regionöverläkare